

Załącznik
do Uchwały Nr XXXVIII/629/17
Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 27 listopada 2017 r.

Program współpracy
Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z organizacjami pozarządowymi
na rok 2018

Spis treści:

1. Wstęp.....	str.3
2. Rozdział I – postanowienia ogólne.....	str.4
3. Rozdział II - Cel główny i cele szczegółowe Programu.....	str.4
4. Rozdział III - Zasady współpracy.....	str.5
5. Rozdział IV - Zakres przedmiotowy.....	str.5
6. Rozdział V - Formy współpracy.....	str.5
7. Rozdział VI - Priorytetowe obszary zadań publicznych	str.6
8. Rozdział VII - Okres realizacji programu.....	str.15
9. Rozdział VIII - Sposób realizacji programu.....	str.15
10. Rozdział IX - Sposób realizacji programu.....	str.16
11. Rozdział X - Sposób oceny realizacji Programu.....	str.16
12. Rozdział XI - Informacja o sposobie tworzenia Programu i o przebiegu konsultacji.....	str.17
13. Rozdział XII - Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.....	str.18

Wstęp

Organizacje pozarządowe, skupiające aktywnych obywateli i podejmujące działania na rzecz społeczności lokalnych, są ważnym ogniwem regionalnej wspólnoty samorządowej, jaką stanowi województwo. Skuteczność działań podejmowanych przez organizacje społeczne sprawia, że z roku na rok rośnie ich rola w kreowaniu pozytywnych zmian w środowisku lokalnym, co ma również wpływ na rozwój regionu. Jako podmioty silnie osadzone w lokalnych realiach, doskonale znają potrzeby i problemy mieszkańców na danym terenie. Organizacje pozarządowe otwierają również społeczności lokalne na świat pozyskując dotacje z programów międzynarodowych, przyjmując i wysyłając wolontariuszy, ucząc czym jest edukacja globalna, pomoc rozwojowa oraz ochrona praw człowieka. Realizując działania międzynarodowe, promują i budują pozytywny wizerunek województwa za granicą.

Organizacje, których liderami są niejednokrotnie miejscowe autorytety, pobudzają aktywność obywatelską, uczą dialogu społecznego, są niezastąpionym „łącznikiem” pomiędzy obywatelami a władzą. Na uwagę zasługuje również fakt, iż postępujący w naszym regionie rozwój społeczeństwa obywatelskiego i rosnąca świadomość społeczna, pomagają poprawić sytuację trzeciego sektora w województwie, a co za tym idzie, jego działania i współpraca z nim są coraz bardziej doceniane. Z powyższego wynika niepodważalna rola sektora pozarządowego jako partnera samorządu województwa, umożliwiającego skuteczną realizację wspólnego, długofalowego celu, jakim jest wzmacnianie współpracy między samorządem a organizacjami pozarządowymi służącej budowie społeczeństwa obywatelskiego.

Przyjmując Program współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018, Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego wyraża wolę budowania dialogu obywatelskiego, stwarzania warunków do realizacji inicjatyw służących mieszkańcom regionu oraz deklaruje ściśle współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w realizacji zadań ustawowych województwa. Kluczowe dla dobrych relacji między samorządem regionalnym a trzecim sektorem jest zrozumienie, że przekazanie realizacji zadań własnych samorządu organizacjom pozarządowym służy wzmacnianiu interesów lokalnej społeczności i nie może być postrzegane jako konkurowanie samorządu z sektorem pozarządowym. Dlatego też w programie ujęto liczne formy współpracy oraz obszerny katalog wspieranych i powierzanych zadań.

Postanowienia niniejszego Programu, zgodne są z założeniami „Wieloletniego programu współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2020”. W nawiązaniu do jego wizji¹, w roku 2018 dzięki pełnemu dostępowi do informacji oraz czytelnym i prostym procedurom wzmacniane będzie wzajemne zaufanie między Partnerami. Dzięki systematyczności współpracy, opartej o diagnozę działań sektora pozarządowego, prowadzona będzie bieżąca ocena, pozwalająca na szybkie ewentualne korekty jej mechanizmów.

Projekt Programu został zaopiniowany przez Sejmik Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych w drodze konsultacji.

¹ Wieloletni program współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2020, Wizja 2020,

Rozdział I

Postanowienia ogólne

Ilekcroć w treści Programu mówi się o:

- 1) **„ustawie”** - rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. ,poz. 1817 ze zm.);
- 2) **„Programie”** – rozumie się Program współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018;
- 3) **„RPO WK-P”** – rozumie się przez to Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020;
- 4) **„organizacjach pozarządowych”** – rozumie się przez to organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ustawy;
- 5) **„konkursie”** – rozumie się przez to otwarty konkurs ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. ,poz. 1817 ze zm.);
- 6) **„województwie”, „samorządzie województwa”** - rozumie się przez to województwo kujawsko-pomorskie;
- 7) **„Urządzie Marszałkowskim”** – rozumie się przez to Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego;

Rozdział II

Cel główny i cele szczegółowe Programu

1. Celem głównym Programu jest wzmocnienie współpracy między samorządem, a organizacjami pozarządowymi służącej budowie społeczeństwa obywatelskiego.
2. Celami szczegółowymi Programu są:
 - 1) angażowanie społeczności lokalnych z zapewnieniem ich optymalnego rozwoju;
 - 2) budowanie partnerskiej współpracy opartej o wzajemne zaufanie stron;
 - 3) bieżące rozpoznawanie potrzeb społecznych i potencjału organizacji pozarządowych w celu zaspokojenia tych potrzeb;
 - 4) zwiększenie efektywności realizacji zadań publicznych;
 - 5) wspieranie i promowanie współpracy organizacji pozarządowych;
 - 6) wspieranie i rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych pod kątem współpracy międzynarodowej;
 - 7) wzmocnienie współpracy międzysektorowej poprzez realizowanie założeń i celów „Wieloletniego programu współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2020” w części dotyczącej działań przewidzianych do realizacji w 2018 roku.

Rozdział III

Zasady współpracy

Współpraca samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi opiera się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności. Zostały one zdefiniowane w „Wieloletnim programie współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2020”.

Rozdział IV

Zakres przedmiotowy

Przedmiotem współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi jest realizacja zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy:

Rozdział V

Formy współpracy

Współpraca województwa z organizacjami pozarządowymi ma charakter finansowy i pozafinansowy.

1. Współpraca o charakterze finansowym odbywa się w następujących formach:

- 1) zlecenia realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu ofert, zgodnie z przepisami określonymi w art. 11 ustawy;
- 2) zlecenia realizacji zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert (tzw. tryb uproszczony), zgodnie z przepisami określonymi w art. 19 a ustawy;
- 3) wspierania z innych źródeł - dostępnych za pośrednictwem samorządu województwa (np. funduszy unijnych) - działalności organizacji pozarządowych.

Zlecenie zadań publicznych przyjmuje formy wsparcia i powierzenia.

2. Współpraca o charakterze pozafinansowym odbywa się w następujących formach:

- 1) konsultowania z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji, w tym z Sejmikiem Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- 2) tworzenia, w miarę potrzeby, wspólnych zespołów konsultacyjnych o charakterze doradczym, opiniodawczym lub inicjatywnym,
- 3) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności,
- 4) organizowania spotkań, konferencji, szkoleń i poradnictwa,
- 5) obejmowanie patronatem marszałka wybranych przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe;
- 6) umożliwiania organizacjom pozarządowym nabywania na szczególnych warunkach prawa użytkowania (dzierżawa, najem) nieruchomości (lokali) będących własnością samorządu województwa dla celów prowadzenia działalności statutowej tych organizacji, zgodnie z posiadanymi zasobami lokalowymi samorządu województwa;

- 7) udostępniania organizacjom pozarządowym na preferencyjnych warunkach możliwości korzystania z zasobów samorządu województwa, takich jak sale, sprzęt, wyposażenie na cele związane z działalnością pożytku publicznego;
- 8) prowadzenia stałego serwisu informacyjnego skierowanego do organizacji pozarządowych na stronie internetowej www.ngo.kujawsko-pomorskie.pl oraz w formie newslettera wysyłanego do podmiotów trzeciego sektora,
- 9) włączania organizacji w działania promocyjne województwa, poprzez zapraszanie do udziału w targach i innych imprezach promocyjnych w kraju i za granicą,
- 10) rekomendowania organizacji współpracujących z województwem w przypadku ubiegania się o środki ze źródeł zewnętrznych, poszukiwania partnerów itp.,
- 11) zawieranie umów partnerskich w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć.
- 12) współdziałania z organizacjami pozarządowymi przy realizacji celów założonych w Strategii Rozwoju Województwa;
- 13) organizowania w miarę potrzeb spotkań przedstawicieli trzeciego sektora z Zarządem Województwa;
- 14) zobowiązania beneficjentów realizujących projekty w ramach RPO WK-P 2014-2020, osi priorytetowej 9 - solidarne społeczeństwo, aby w przypadku zlecenia zadań lub usług minimum 5% ich wartości była zlecana/realizowana: na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub z wykorzystaniem klauzul społecznych, lub przez podmioty ekonomii społecznej.

Rozdział VI

Priorytetowe obszary zadań publicznych

Do zadań publicznych samorządu województwa, realizowanych w 2018 roku przy współdziałaniu organizacji pozarządowych, należą:

1. zadania z zakresu pomocy i integracji społecznej, mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wyrównywanie szans, realizowane w szczególności poprzez:

- 1) wspieranie działań z zakresu opieki nad osobami przewlekle chorymi (konkurs),
- 2) wspieranie zajęć rozwojowych dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym (konkurs),
- 3) wspieranie różnych form pracy kulturalno-oświatowej z dziećmi i młodzieżą, realizowanych przez organizacje młodzieżowe (konkurs),
- 4) wspieranie działań z zakresu aktywizacji i integracji społecznej seniorów (konkurs),
- 5) wspieranie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (konkurs),
- 6) wspieranie działań z zakresu opieki adopcyjno – wychowawczej (konkurs)’,
- 7) wspieranie rodziny w wypełnianiu jej funkcji rodzicielskich (konkurs)
- 8) współpracę przy realizacji XI edycji Nagród Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla osób wyróżniających się w działalności pomocy społecznej na rzecz mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego „Stalowy Anioł”,
- 9) prowadzenie wspólnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnych, zwłaszcza poprzez wspólne organizowanie imprez, konferencji, szkoleń i kampanii z zakresu

polityki społecznej,

10) współpracę w realizacji wojewódzkich programów dotyczących wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie

11) współpraca przy realizacji konkursu dla pracodawców pn. „Kujawsko-Pomorska firma przyjazna rodzinie”,

2. zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia, mające na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej społeczeństwa, wytworzenie prawidłowych nawyków zdrowotnych, oraz pokazanie znaczenia wczesnej diagnostyki i skuteczności leczenia, realizowane w szczególności poprzez:

- 1) wspieranie realizacji zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia (konkurs),
- 2) wspieranie realizacji zadań w obszarze ochrony zdrowia psychicznego (konkurs), w szczególności z zakresu:
 - opracowywania programów informacyjno-edukacyjnych sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałających dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - wspierania finansowego samopomocowych projektów służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - prowadzenia kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców, promującej zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - promocji zdrowia psychicznego,
- 3) organizowanie oraz współorganizowanie konferencji, seminariów, szkoleń dotyczących profilaktyki i promocji zdrowia,
- 4) promocję działań organizacji pozarządowych realizujących zadania w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia,
- 5) współpracę w realizacji regionalnych programów zdrowotnych;

3. zadania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz HIV/AIDS, mające na celu przeciwdziałanie narkomanii, alkoholizmowi i innym uzależnieniom oraz profilaktykę HIV/AIDS, realizowane w szczególności poprzez:

- 1) wspieranie zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi w województwie kujawsko-pomorskim (konkurs),
- 2) wspieranie zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii w województwie kujawsko-pomorskim oraz profilaktyki HIV/AIDS (konkurs),
- 3) wspieranie zadań z zakresu aktywizacji środowisk wiejskich w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień (konkurs);

4. działania na rzecz osób niepełnosprawnych, mające na celu stwarzanie warunków do pełnego uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i zawodowym, realizowane w szczególności poprzez:

- 1) zlecenie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (konkurs),
- 2) zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnością do leczenia specjalistycznego, terapii i rehabilitacji (konkurs)

- 3) wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w zakładach aktywności zawodowej,
- 4) dofinansowywanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych,
- 5) współpraca z Zespołami Opiniodawczo-Doradczymi oraz Wojewódzką Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych,
- 6) zwiększanie dostępu do informacji, ze szczególnym uwzględnieniem rozpowszechniania e-informacji, skierowanej do osób niepełnosprawnych oraz ich otoczenia, w tym organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 7) promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego,
- 8) współpracę przy realizacji spotkań, konferencji, imprez okolicznościowych, konkursów, wystaw itp.;

5. zadania z zakresu edukacji, oświaty i wychowania, mające na celu rozwój edukacji w województwie, realizowane w ramach „Strategii Edukacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego”, w szczególności poprzez:

- 1) wspieranie zadań z zakresu edukacji popularyzującej przedmioty matematyczne, fizyczne, astronomiczne, przyrodnicze i techniczne oraz przedmioty zawodowe (branżowe) wśród dzieci i młodzieży za pomocą innowacyjnych narzędzi, programów i metod nauczania,
- 2) organizację konferencji, seminariów, sesji naukowo-dydaktycznych i innych przedsięwzięć realizowanych w ramach programu wojewódzkiego pn. „Strategia Edukacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego”,
- 3) rozwijanie kształcenia w formach pozaszkolnych (jak koła zainteresowań, zajęcia pozalekcyjne, kursy i szkolenia, kluby młodzieży, obozy naukowe, świetlice itp.), w tym przy użyciu nowoczesnych technologii i technik,

6. zadania z zakresu edukacji regionalnej, mające na celu kształtowanie i pielęgnowanie historycznej tożsamości regionalnej, w tym upowszechnianie wiedzy o województwie, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska dzieci i młodzieży, realizowane poprzez:

- 1) wspieranie zadań z zakresu pielęgnowania polskości oraz rozwoju i kształtowania świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców, a także pielęgnowanie i rozwijanie tożsamości regionalnej, w tym:
 - organizację Wojewódzkiego Konkursu im. gen. bryg. prof. Elżbiety Zawackiej „Oni tworzyli naszą historię”,
 - organizowanie i współorganizowanie konferencji, warsztatów oraz promowanie dobrych praktyk z zakresu edukacji regionalnej,
 - organizację zajęć warsztatowych dla uczniów z zakresu edukacji regionalnej
- 2) prowadzenie portalu tematycznego www.kohr.kujawsko-pomorskie.pl,
- 3) promowanie projektów nawiązujących do „małych Ojczyzn”;

7. zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, mające na celu wzbogacenie życia kulturalnego regionu, ułatwienie mieszkańcom dostępu do dóbr kultury, promowanie talentów, rozwijanie oferty edukacji artystycznej i kulturalnej,

wzmacnianie tożsamości i tradycji oraz ochronę wartości niematerialnego i materialnego dziedzictwa kulturowego regionu w szczególności poprzez:

- 1) zlecenie realizacji zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu województwa w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w trybie otwartego konkursu ofert - projekty jednoroczne i wieloletnie (konkurs):
 - wzbogacające życie kulturalne regionu o wartościowe wydarzenia artystyczne i kulturalne,
 - dokumentujące dorobek kulturalny i artystyczny regionu,
 - rozwijające kompetencje kulturowe mieszkańców województwa poprzez różnorodne formy efektywnej edukacji kulturalnej adresowanej do różnych grup wiekowych,
 - wzmacniające tożsamość i znaczenia dziedzictwa kulturowego regionu,
 - promujące twórców, artystów z regionu podczas prestiżowych wydarzeń ogólnopolskich lub międzynarodowych,
- 2) zlecenie realizacji zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu województwa w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego z pominięciem otwartego konkursu ofert, zgodnie z przepisami określonymi w art. 19 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 3) wspieranie indywidualnej i zbiorowej aktywności kulturalnej i artystycznej poprzez dokumentowanie zjawisk artystycznych promowanie i nagradzanie twórców, zespołów oraz przyznawanie stypendiów artystycznych,
- 4) współdziałanie w zakresie organizacji spotkań i uroczystości środowiskowych - Dzień Bibliotek i Bibliotekarza, Międzynarodowego Dnia Teatru, Międzynarodowego Dnia Muzyki,
- 5) współorganizacja przedsięwzięć związanych z ochroną i wspieraniem twórczości ludowej – Konkurs Aktywności Artystycznej Twórców Ludowych,
- 6) współdziałanie w zakresie inicjatyw promujących dziedzictwo kulturowe regionu – Europejskie Dni Dziedzictwa, konkurs Dziedzictwo Wieków,
- 7) dofinansowywanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków w ramach przyjętych przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego zasad i procedur,
- 8) współpraca organizacyjna, metodyczna i artystyczna wojewódzkich instytucji kultury, których działalność statutowa, obejmuje upowszechnianie amatorskiej twórczości i aktywności kulturalnej z organizacjami pozarządowymi;

8. zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu, mające na celu promocję aktywności ruchowej, podnoszenie sprawności fizycznej dzieci i młodzieży, promocję województwa w kraju i za granicą oraz aktywizację i integrację mieszkańców regionu poprzez sport, realizowane w szczególności poprzez:

- 1) wspieranie realizacji zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu (konkurs),
- 2) wspieranie realizacji zadań z zakresu organizacji szkolenia sportowego dzieci i młodzieży, w tym kadry wojewódzkiej młodzika (konkurs),

- 3) wsparcie udziału reprezentacji województwa w finałach Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w sportach zimowych, umysłowych, halowych i letnich,
- 4) przyznanie stypendiów sportowych dla najlepszych zawodniczek i zawodników reprezentujących województwo i osiągających wysokie wyniki sportowe,
- 5) przyznanie nagród finansowych dla trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym,
- 6) organizację spotkań podsumowujących z medalistami Mistrzostw Świata i Europy, Młodzieżowych Mistrzostw Polski, Mistrzostw Polski Juniorów i Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży i innymi osobami wyróżniającymi się w działalności sportowej oraz wręczenie wymienionym nagród Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- 7) wspieranie programów sportu powszechnego dla dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych (konkursy),
- 8) zadania z wolnych środków budżetowych na wspieranie i realizację zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu (zadania pozakonkursowe);

9. zadania z zakresu turystyki i krajoznawstwa, mające na celu upowszechnianie krajoznawstwa i turystyki, w tym turystyki kwalifikowanej, jako formy spędzania czasu wolnego połączonego z poznawaniem walorów przyrodniczych i kulturowych regionu, realizowane w szczególności poprzez:

- 1) zlecenie realizacji zadań z zakresu upowszechniania krajoznawstwa i turystyki (konkurs),
- 2) promowanie i nagradzanie osób oraz organizacji pozarządowych, działających na rzecz turystyki, w tym: przeprowadzenie kolejnej edycji konkursu ODKRYWCA Wyróżnienia Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dziedzinie turystyki oraz przekazanie odznak „Za zasługi dla turystyki” przyznanych przez właściwego ministra ds. turystyki,
- 3) organizację i współorganizację konferencji, targów i innych przedsięwzięć związanych z promocją walorów turystycznych regionu,
- 4) współpraca z Kujawsko-Pomorską Organizacją Turystyczną oraz Lokalnymi Organizacjami Turystycznymi,
- 5) promocja i rozwój szlaków kulturowych przebiegających przez województwo kujawsko-pomorskie: Szlak Piastowski i Szlak św. Jakuba,
- 6) współpraca w zakresie podniesienia standardów usług przewodnickich;

10. zadania wspomagające rozwój miejskich i wiejskich wspólnot oraz społeczności lokalnych, mające na celu m.in. aktywizowanie terenów wiejskich, realizowane w szczególności poprzez:

- 1) realizację Planu działania Sekretariatu Regionalnego KSOW Województwa Kujawsko-Pomorskiego na podstawie Planu operacyjnego, w którym zapisane są działania związane z ułatwianiem tematycznych i analitycznych wymian między zainteresowanymi stronami z dziedziny rozwoju obszarów wiejskich, dzielenie się wnioskami i upowszechnianie dobrych praktyk,
- 2) zapewnianie szkoleń oraz tworzenie sieci kontaktów m.in. dla lokalnych grup działania, a w szczególności pomocy technicznej w zakresie współpracy

międzyterytorialnej i międzynarodowej, ułatwiania współpracy między lokalnymi grupami działania współpracę i wymianę doświadczeń w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich,

- 3) współpracę z Lokalnymi Grupami Działania w ramach realizacji instrumentu RLKS;
- 4) zlecenie realizacji zadań z zakresu rozwoju tradycji pszczelarstwa w województwie kujawsko-pomorskim (konkurs).

11. zadania z zakresu edukacji ekologicznej, mające na celu upowszechnianie wiedzy i zachowań proekologicznych społeczeństwa regionu, realizowane w szczególności poprzez:

- 1) organizację i współorganizację konferencji, konkursów oraz innych przedsięwzięć związanych z popularyzacją zasobów i walorów przyrodniczo-krajobrazowych regionu oraz z prowadzoną edukacją ekologiczną społeczeństwa,
- 2) podjęcie działań zmierzających do umożliwienia oraz udzielania wsparcia w zakresie tworzenia (powoływania) oraz utrzymywania funkcjonowania ośrodków (centrów, baz szkoleniowych, zielonych szkół, izb, ścieżek edukacyjnych) edukacji przyrodniczo-ekologicznej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego,
- 3) inspirowanie i promowanie działań zmierzających do udzielania wsparcia w zakresie wzmocnienia mechanizmów ochrony różnorodności biologicznej oraz ochrony krajobrazu i klimatu w regionie, a także szeroko rozumianego środowiska przyrodniczego;

12. działania z zakresu pielęgnowania tradycji narodowej, mające na celu rozwijanie wiedzy i świadomości historycznej oraz podtrzymywanie postaw patriotycznych wśród mieszkańców regionu realizowane w szczególności poprzez:

- 1) współdziałanie w zakresie organizacji uroczystości jubileuszowych, rocznic i obchodów świąt państwowych,
- 2) przyznawanie odznaczeń, dyplomów, medali grupowych i indywidualnych,
- 3) wspieranie i promowanie działań mających na celu pogłębianie znajomości historii (po I wojnie światowej) i najnowszej (po II wojnie światowej),
- 4) promowanie działań związanych z rocznicą 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości;

13. działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, mające na celu wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych w regionie, podnoszenie standardów ich działalności oraz umacnianie pozytywnego wizerunku trzeciego sektora w społecznościach lokalnych, realizowane w szczególności poprzez:

- 1) dofinansowanie wkładu własnego organizacji, w przypadku uzyskania dotacji ze źródeł zewnętrznych (spoza samorządu wojewódzkiego i lokalnych) (konkurs),
- 2) ogłoszenie jedenastej edycji Konkursu o Nagrodę Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego na najlepsze inicjatywy społeczne realizowane przez organizacje pozarządowe pn. „Rodzynki z pozarządówki”,
- 3) bieżące konsultacje i doradztwo, umożliwiające uzyskanie informacji przez przedstawicieli organizacji pozarządowych lub liderów lokalnych,
- 4) doradztwo z zakresu prawa, rachunkowości i innych ważnych dla sektora pozarządowego dziedzin prowadzone przez ekspertów z tych dziedzin,

- 5) organizację szkoleń z zakresu współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, mających na celu upowszechnianie partnerskiego modelu realizacji zadań,
- 6) prowadzenie portalu skierowanego do organizacji pozarządowych www.ngo.kujawsko-pomorskie.pl,
- 7) aktualizację bazy organizacji pozarządowych województwa kujawsko-pomorskiego,
- 8) podejmowanie działań w ramach platformy współpracy pracowników samorządowych wszystkich szczebli samorządu województwa kujawsko-pomorskiego, odpowiedzialnych za współpracę z organizacjami pozarządowymi,
- 9) zlecenie realizacji przez podmiot pozarządowy oraz współpraca merytoryczna przy organizacji i przeprowadzeniu Forum Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz konsultacje na etapie tworzenia programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2019 – jako element Forum (konkurs),
- 10) zlecenie realizacji przez podmiot pozarządowy całorocznego (w trybie comiesięcznym) bloku szkoleniowo-doradczego skierowanego do organizacji pozarządowych (konkurs),
- 11) promowanie dobrych praktyk,
- 12) promowanie idei przekazywania 1% organizacjom pożytku publicznego działającym na terenie województwa w ramach współpracy międzysektorowej oraz kontynuacja corocznej kampanii promującej ww. ideę,
- 13) promowanie i wspieranie procesu tworzenia oraz rozwoju sieci organizacji pozarządowych w zakresie terytorialnym i branżowym,
- 14) promowanie idei wolontariatu, poprzez m.in. konkurs „Wolontariat w akcji” oraz inne działania promocyjne,
- 15) nieodpłatne udostępnianie sal konferencyjnych i sprzętu na potrzeby organizacji pozarządowych,
- 16) doskonalenie generatora ofert, umożliwiającego składanie ofert w trybie on-line,
- 17) realizacja założeń wieloletniego programu współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2020,
- 18) przygotowanie i realizacja we współpracy z organizacjami pozarządowymi kampanii na rzecz postaw proobywatelskich;
- 19) podjęcie działań zmierzających do utworzenia Funduszu Pożyczkowego dla organizacji pozarządowych z województwa kujawsko-pomorskiego;

14. działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi, mające na celu promocję i upowszechnianie ekonomii społecznej jako skutecznego narzędzia aktywnej polityki społecznej, wpływającego na zrównoważony rozwój społeczno-ekonomiczny regionu, realizowane poprzez:

- 1) realizację projektu pozakonkursowego w ramach RPO WK-P 2014-2020, poddziałanie 9.4.2 - koordynacja sektora ekonomii społecznej, którego zakres obejmuje m.in. tworzenie sieci podmiotów ekonomii społecznej, inicjowanie współpracy jst, biznesu i NGO, reprezentowanie interesów sektora ekonomii społecznej (ze środków UE),
 - a) promocję i upowszechnienie idei ekonomii społecznej oraz dobrych praktyk z zakresu przedsiębiorczości społecznej,

- b) organizację Kujawsko-Pomorskiego Forum Ekonomii Społecznej,
- c) utworzenie/prowadzenie portalu poświęconego ekonomii społecznej,
- d) upowszechnianie informacji o podmiotach ekonomii społecznej w województwie kujawsko-pomorskim na stronie internetowej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu,
- e) inicjowanie współpracy jednostek samorządu terytorialnego i podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych należących do sektora ekonomii społecznej,
- f) współpracę z organizacjami pozarządowymi, które prowadzą Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej w regionie,
- g) podejmowanie działań zwiększających widoczność podmiotów ekonomii społecznej, w tym ngo należących do sektora ekonomii społecznej, jako dostawców produktów i usług,
- h) certyfikację „Aktywny NGO”,
- i) organizację spotkań podmiotów ekonomii społecznej z przedstawicielami organizacji branżowych,
- j) doradztwo i animację w zakresie partnerstw lokalnych,
- k) spotkania dla Rad Działalności Pożytku Publicznego w zakresie tworzenia lokalnych zespołów ekonomii społecznej i lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej,
- l) organizację Targów Dobrych Praktyk w obszarze realizacji przez podmioty ekonomii społecznej usług użyteczności publicznej,
- m) organizację i obsługę posiedzeń Regionalnego Komitetu Ekonomii Społecznej i jego zespołów roboczych (tematycznych) oraz Podkomitetów Monitorujących Ekonomię Społeczną w subregionach,
- n) rozwój podmiotów sektora ekonomii społecznej - skierowanych na tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej oraz rozwój potencjału i możliwości do zwiększania zatrudnienia w istniejących podmiotach ekonomii społecznej (ze środków UE);

15. działania na rzecz wzmocnienia współpracy międzynarodowej organizacji pozarządowych, realizowane poprzez:

- 1) realizację projektów międzynarodowych województwa, związanych z wydarzeniami naukowymi, kulturalnymi, edukacyjnymi, polityki społecznej, obywatelskimi oraz sportowymi, w szczególności z regionami partnerskimi,
- 2) organizację pobytów wakacyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego dla osób z krajów objętych konfliktami zbrojnymi oraz dla Polaków zamieszkujących dawne kresy wschodnie, a także młodych osób z innych regionów świata zgodnie z zawartymi umowami i porozumieniami.
- 3) organizację wymian szkolnych, studenckich i młodzieżowych ukierunkowanych w stronę nabywania doświadczeń obywatelskich,
- 4) organizację szkoleń, konferencji i warsztatów oraz spotkań kontaktowych, służących nawiązywaniu współpracy między organizacjami dotyczących przygotowania

projektów międzynarodowych oraz programów finansujących współpracę międzynarodową,

- 5) upowszechnianie wiedzy o polskiej polityce zagranicznej,
- 6) promocję międzynarodowa potencjału Województwa,
- 7) upowszechnianie dobrych praktyk,
- 8) wspieranie udziału organizacji pozarządowych w reprezentowaniu województwa podczas oficjalnych uroczystości organizowanych za granicą.

Zadania przewidziane do realizacji poza ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie:

- 1) realizacja instrumentu RLKS w ramach osi priorytetowej 7 i 11 RPO WK-P 2014-2020 (ze środków UE),
- 2) realizacja działań w ramach osi priorytetowej 9 RPO WK-P 2014-2020 (ze środków UE) tj. wsparcie aktywnej integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia, zwiększenie dostępności usług zdrowotnych, zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, wsparcie tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej, oraz rozwój potencjału i możliwości do zwiększenia zatrudnienia w istniejących podmiotach ekonomii społecznej jak również podziałania 6.1.2 (inwestycje w infrastrukturę społeczną),
- 3) realizację działań w ramach osi priorytetowej 10 RPO WK-P 2014-2020 (ze środków UE) tj. zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych, rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języki obce, kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej), doradztwo edukacyjno-zawodowe, rozwijanie zindywidualizowanego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rozwijanie kompetencji uczniów niezbędnych na rynku poprzez staże zawodowe zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów szkół zawodowych, w szczególności poprzez podniesienie efektywności kształcenia zawodowego, zwiększenie kompetencji osób dorosłych należących do grup defaworyzowanych na rynku pracy z zakresu ICT i języków obcych, uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych przez osoby dorosłe należące do grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez udział w kwalifikacyjnych kursach zawodowych, kursach umiejętności zawodowych oraz innych formach pozaszkolnych oraz działanie 6.3 (inwestycje w infrastrukturę edukacyjną) i poddziałanie 6.4.2 (inwestycje w infrastrukturę przedszkolną w ramach ZIT), 6.4.3 (inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego w ramach ZIT),
- 4) nabór projektów do Planu Operacyjnego 2018-2019 Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, dla partnerów KSOW zarejestrowanych w bazie partnerów. Dostępna pula środków dla partnerów - 580 tys. zł, dla następujących działań:
 - szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania (LGD), w tym zapewnianie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i międzynarodowej,
 - ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju;

- promocja współpracy w sektorze rolnym i realizacji przez rolników wspólnych inwestycji;
 - organizacja i udział w targach, wystawach tematycznych na rzecz prezentacji osiągnięć i promocji polskiej wsi w kraju i za granicą;
 - aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw służących włączeniu społecznemu, w szczególności osób starszych, młodzieży, niepełnosprawnych, mniejszości narodowych i innych osób wykluczonych społecznie;
 - identyfikacja, gromadzenie i upowszechnianie dobrych praktyk, mających wpływ na rozwój obszarów wiejskich;
 - promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich,
- 5) realizacja projektu „Trampolina” RPO WKP, w ramach Osi priorytetowej 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.2 Włączenie społeczne, Poddziałanie 9.2.2 Aktywne włączenie młodzieży objętej sądowym środkiem wychowawczym lub poprawczym:
- zadania z zakresu pomocy i integracji społecznej ppkt. 12 realizację działań w ramach osi priorytetowej 9 RPO WK-P 2014-2020 (konkurs) tj. wsparcie aktywnej integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia (ze środków UE),
 - zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu - wspieranie realizacji zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu (konkurs) (ze środków UE).

Rozdział VII

Okres realizacji programu

Program współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018 będzie realizowany od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2018 r.

Rozdział VIII

Sposób realizacji programu

1. Program będzie realizowany w szczególności poprzez:

- 1) zlecenie realizacji zadań publicznych:
 - a) w ramach otwartych konkursów ofert,
 - b) z pominięciem otwartego konkursu ofert;
- 2) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji;
- 3) tworzenie wspólnych zespołów konsultacyjnych;
- 4) konsultacje form i metod współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi, w tym organizację spotkań otwartych poświęconych współpracy;
- 5) organizowanie i współorganizowanie spotkań, konferencji, szkoleń, których uczestnikami są przedstawiciele organizacji pozarządowych i samorządu województwa;

- 6) zlecenie realizacji przez podmiot pozarządowy oraz współpraca merytoryczna przy organizacji i przeprowadzeniu Forum Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
 - 7) przyznanie nagród w Konkursie o Nagrodę Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego na najlepsze inicjatywy społeczne realizowane przez organizacje pozarządowe pn. „Rodzynki z pozarządówki”;
 - 8) udzielanie stałego wsparcia merytorycznego organizacjom pozarządowym przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego;
 - 9) promowanie współpracy międzysektorowej samorządu i organizacji pozarządowych poprzez obejmowanie patronatem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego wybranych przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe;
 - 10) promowanie „dobrych praktyk” na portalu skierowanym do organizacji pozarządowych www.ngo.kujawsko-pomorskie.pl;
 - 11) promowanie i wspieranie procesu tworzenia sieci organizacji pozarządowych poprzez udzielanie wsparcia finansowego i pozafinansowego przedsięwzięciom zorientowanym na realizację programów tworzenia i rozwoju sieci organizacji pozarządowych;
 - 12) konsultacje Programu współpracy na rok 2019.
2. Za koordynację działań objętych Programem odpowiedzialne jest Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Rozdział IX

Sposób realizacji programu

Samorząd województwa przeznaczy na realizację Programu środki budżetowe w wysokości co najmniej 5 470 000,00 zł., co stanowi 100% wartości środków zaplanowanych w „Wieloletnim programie współpracy (...)” na rok 2018.

Rozdział X

Sposób oceny realizacji Programu²

Ocena realizacji programu dokonywana będzie w formie monitoringu w oparciu o następujące mierniki:

- 1) liczbę ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych,
- 2) liczbę organizacji pozarządowych uczestniczących w otwartych konkursach ofert,
- 3) liczbę ofert złożonych w ramach otwartych konkursów ofert,
- 4) liczbę organizacji pozarządowych, które otrzymały dotacje w ramach otwartych konkursów ofert,
- 5) liczbę zadań publicznych dofinansowanych w ramach otwartych konkursów ofert,

² Ocena programu pod kątem realizacji celów będzie również składnikiem sprawozdania częściowego za rok 2017 i ewaluacji końcowej „Wieloletniego programu współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2020”

- 6) liczbę wniosków złożonych przez organizacje pozarządowe na realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert,
- 7) liczbę zadań publicznych dofinansowanych z pominięciem otwartego konkursu ofert,
- 8) wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych,
- 9) liczbę organizacji, które skorzystały ze szkoleń, doradztwa i innych przedsięwzięć, przyczyniających się do rozwoju trzeciego sektora, oferowanych przez samorząd województwa,
- 10) liczbę przedsięwzięć zrealizowanych we współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi,
- 11) liczbę inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe objętych patronatem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- 12) liczbę skonsultowanych aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych,
- 13) liczbę organizacji pozarządowych uczestniczących w konsultacjach aktów normatywnych,
- 14) liczbę organizacji, które skorzystały ze wsparcia finansowego i pozafinansowego w zestawieniu z liczbą organizacji znajdujących się w bazie organizacji pozarządowych województwa kujawsko-pomorskiego,
- 15) liczbę przedsięwzięć zorientowanych na promowanie i wspieranie procesu tworzenia sieci organizacji pozarządowych, którym udzielone zostało wsparcie finansowe i pozafinansowe.

Rozdział XI

Informacja o sposobie tworzenia Programu i o przebiegu konsultacji

W celu uchwalenia Programu podjęte zostały następujące działania:

- 1) przygotowanie projektu Programu przez Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi we współpracy z departamentami Urzędu Marszałkowskiego i innymi jednostkami realizującymi zadania w zakresie pożytku publicznego;
- 2) podjęcie przez Zarząd Województwa uchwały w sprawie przyjęcia projektu Programu i skierowania go do konsultacji;
- 3) organizacja spotkań delegatów Sejmiku Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego i członków Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego – konsultacje i opiniowanie programu;
- 4) przeprowadzenie badania ankietowego wśród organizacji pozarządowych z województwa kujawsko-pomorskiego w sprawie propozycji działań i kierunków współpracy na rok 2018.
- 5) przygotowanie przez Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi ostatecznego projektu Programu;
- 6) przeprowadzenie konsultacji Programu, zgodnie z uchwałą Nr XV/310/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego oraz uchwałą Nr 36/1642/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia

13 września 2017 r. w sprawie przyjęcia projektu Programu współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018 oraz skierowania go do konsultacji;

- 7) sporządzenie przez Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi zestawienia opinii, uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji;
- 8) zaopiniowanie zgłoszonych opinii, uwag i wniosków przez departamenty merytoryczne Urzędu Marszałkowskiego i rozpatrzenie ich przez Zarząd Województwa;
- 9) przygotowanie i zamieszczenie na stronie internetowej województwa - www.ngo.kujawsko-pomorskie.pl w terminie 30 dni od daty zakończenia konsultacji, sprawozdania z przebiegu i wyników konsultacji;
- 10) przyjęcie przez Zarząd Województwa projektu Programu uwzględniającego wyniki konsultacji i skierowanie go pod obrady Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- 11) podjęcie przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwały przyjmującej Program.

Rozdział XII

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

1. Do oceny ofert złożonych w ramach otwartych konkursów ofert na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu województwa w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 ze zm.) powołane zostaną komisje konkursowe, zwane dalej komisjami.
2. W skład komisji wchodzić będą każdorazowo:
 - 1) dyrektor właściwego departamentu, dyrektor właściwej jednostki organizacyjnej lub kierownik innej właściwej komórki organizacyjnej Urzędu Marszałkowskiego;
 - 2) dwóch pracowników merytorycznych właściwego departamentu, jednostki organizacyjnej lub innej komórki organizacyjnej Urzędu Marszałkowskiego;
 - 3) przedstawiciel komórki Urzędu Marszałkowskiego, odpowiedzialnej za współpracę z organizacjami pozarządowymi;
 - 4) dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych wskazanych przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
 - 5) jeden przedstawiciel Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, w przypadku dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
3. W pracach komisji mogą uczestniczyć także, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie, której dotyczy konkurs.
4. Poszczególne komisje pracują przy właściwych merytorycznie departamentach, jednostkach organizacyjnych lub innych komórkach organizacyjnych Urzędu, które zapewniają obsługę komisji oraz przechowują dokumentację konkursową.
5. Imienne składy komisji, wraz ze wskazaniem przewodniczącego komisji, określone zostaną w drodze odrębnych uchwał Zarządu Województwa.

6. Członkowie komisji składają oświadczenie o niepodleganiu wyłączeniu, zgodnie z przepisami określonymi w art. 15 ust. 2d i ust. 2f ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

7. Prace komisji odbywają się w oparciu o „Regulamin pracy komisji konkursowych do oceny ofert złożonych w otwartych konkursach ofert na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu województwa kujawsko-pomorskiego przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego” przyjęty przez Zarząd Województwa w drodze uchwały.